

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 90/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ú., K., zastúpenej advokátom JUDr. M. K., M., pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 14 Co/97/2011-30 z 28. októbra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ú. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. februára 2012 doručená sťažnosť Ú., K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. M. K., M., pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením

Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 14 Co/97/2011-30 z 28. októbra 2011 o upustenie od protiprávneho konania.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla:

«... A/ KS Bratislava v konaní sp. zn.: 14 Co/97/2011 porušil moje základne právo na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces, nakoľko riadne nezdôvodnil svoje rozhodnutie v zmysle § 157 ods. (2) v spojení s § 211 O. s. p., takto boli porušené moje subjektívne práva, bolo povinnosťou odvolacieho súdu svoje rozhodnutie odôvodniť tak, aby splňalo náležitosti v citovaných ustanoveniach, čo sa nestalo a rozhodnutie je nepreskúmateľné, čím došlo k odňatiu práva účastníka konať v súdnom konaní. V zmysle citovaného v zákonných ustanoveniach sťažovateľ má právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, pričom porušovateľ KS Bratislava v napadnutom rozhodnutí neodôvodnil vecné argumenty zásadného významu, ktoré som deklaroval v odvolaní zo dňa 28. februára 2011 konkrétne:

- na strane -3- bod 1./ Budem konkrétny: „Súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa relevantne nevysporiadal s faktami, ktoré sú deklarované jednak v žalobnom návrhu zo dňa 12. 11. 2010 a doručeným súdu skutočne bol 18. 11. 2010 a v upresnení žalobného návrhu zo dňa 8. 2. 2011.

Takže :

V napadnutom rozhodnutí sa OS vôbec nevysporiadal, citujem „sme zistili, že opakovane žalovaný účtuje prepravcom úseky :

Identifikátor, Začiatok úseku, Križovanie, Koniec úseku, Križovanie, Celková, Spoplatnená

I 068-005a, K., I III/068030, I/68, I MK-b,I/68, 0,694 , 0,621

I 050-001a, K., I/50, III/050196, MK-a, I/50, 2,652 , 1,029

v situácii keď ho neprejdú celý (dôkaz + mapka boli predložené v súdnom podaní). Takéto konanie je v prikróm rozpore s Vyhláškou č. 27/2010 Z. z. § 21 odseky 2 a 3 Z. z. Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky z 1. februára 2010 citujem:

„(2) Mýto sa platí na základe príslušnej sadzby mýta po prejení všetkých podúsekov v rovnakom smere jazdy v rámci jedného vymedzeného úseku bez jeho opustenia.

V petite sme sa domáhali vážne a slobodne, určito a zrozumiteľne, bol urobený tak, ako to deklaruje ustanovenie § 37 OZ v spojení s § 79 O. s. p. komentár – autor J. Mazák citujem:

„... Pri formulovaní návrhov na rozhodnutie vo veci samej sa treba spravovať niektorými všeobecnými pravidlami:

- petit sa musí formulovať v súlade s predpismi hmotného práva, ktoré dávajú oporu pre znenie petitov aj súdnych výrokov,

- ak niet pre znenie návrhu na rozhodnutie vo veci samej opory v hmotnom alebo procesnom práve, návrh sa musí formulovať tak, aby sa dosiahol účel požadovanej súdnej ochrany v súlade s predmetom konania...“

V danom prípade hmotného práva sme sa domáhali v zmysle citovaných ustanovení ako aj ustanovení Vyhlášky č. 27/2010 Z. z. § 21 odseky 2 a 3.

- Odporca je s okamžitou platnosťou povinný prestať účtovať dopravcom mýtnu poplatky na vymedzených úsekoch ciest, ktoré sú v rozpore s Vyhláškou č. 27/2010 Z. z. Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky z 1. februára 2010.

- Odporca je povinný vrátiť dopravcom všetky neoprávnene účtované mýtnu transakcie do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku .

Podotýkam ústavnému súdu na ustanovenie § 41 ods.(2) O. s. p. Každý úkon posudzuje súd podľa jeho obsahu, aj keď je úkon nesprávne označený.

Nakoľko Mýtnym Softwarom disponuje len žalovaný, preto v dôkazoch sme navrhli vypočítať účastníkov konania, kde by bolo povinnosťou žalovaného na svoju obranu predložiť software a tak by sa jasnejšie a zreteľnejšie ustálil skutkový stav a následne upravil petit návrhu...

Keď všeobecný súd nepostupoval v zmysle zákonných ustanovení podľa O. s. p. nenariadil a nepredvolal na súdne pojednávanie účastníkov konania a neaplikoval ustanovenia na uplatnenie svojich subjektívnych práv účastníkov konania porušil zákon a Ústavu SR – právo na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie v zmysle medzinárodného dohovoru základných ľudských práv a slobôd.

Porušovateľ vôbec nezdôvodnil naše vecné argumenty deklarované v tomto bode sťažnosti, a ďalej nezdôvodnil, ktoré dôkazy považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré vykonal a ktoré nevykonal a prečo ich nevykonal, preto boli odňaté procesné práva

sťažovateľa na súdnu ochranu garantované v citovaných procesných ustanoveniach § 123-§136 O. s. p.

Púhe konštatovanie všeobecného súdu, že vady návrhu neboli odstránené, nemožno považovať za právo na súdnu ochranu a sú neakceptovateľné ani na spravodlivé súdne konanie...»

Podľa názoru sťažovateľky krajský súd uznesením č. k. 14 Co/97/2011-30 z 28. októbra 2011 porušil jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že potvrdil uznesenie Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 10 C/221/2010-21 z 21. februára 2011, ktorý návrh sťažovateľky na začatie konania odmietol z dôvodu, že ani napriek výzve súdu neodstránila nedostatky svojho návrhu. Z tohto dôvodu bol návrh sťažovateľky na začatie konania odmietnutý ako neurčitý, nezrozumiteľný a nevykonateľný. Sťažovateľka považuje uznesenie krajského súdu za arbitrárne a podľa jej názoru krajský súd predmetné uznesenie aj nedostatočne odôvodnil.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky na súdnu ochranu ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli uznesením KS Bratislava sp. zn.: 14 Co/97/2011 zo dňa 28. 10. 2011 porušené.

2. Ústavný súd SR v zmysle § 56 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde zrušuje uznesenie KS Bratislava sp. zn.: 14 Co/97/2011 zo dňa 28. 10. 2011 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. KS Bratislava je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania pre JUDr. M. K. v celkovej sume 314,18 € (dvestodeväťdesiatdva eur) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Za zjavne neopodstatnenú možno považovať aj takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 175/03).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu ústavné právo na súdnu ochranu však neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. II. ÚS 4/94, I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02).

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je taktiež právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 209/04, III. ÚS 206/06, III. ÚS 78/07). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05).

Ťažiskovým dôvodom, pre ktorý považuje sťažovateľka namietané uznesenie krajského súdu č. k. 14 Co/97/2011-30 z 28. októbra 2011 za ústavne nekonformné, je to, že podľa názoru sťažovateľky uznesenie krajského súdu má arbitrárny charakter z dôvodu, že krajský súd sa nezaoberal návrhom sťažovateľky na začatie konania v merite veci, ale iba potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 10 C/221/2010-21 z 21. februára 2011, ktorý návrh sťažovateľky na začatie konania odmietol z dôvodu neurčitosti, nezrozumiteľnosti a nevykonateľnosti, keďže sťažovateľka ani napriek výzve súdu nedostatky návrhu na začatie konania neodstránila. Podľa názoru sťažovateľky jej návrh na začatie konania mal všetky náležitosti a z tohto dôvodu odmietnutie jej návrhu považuje za arbitrárne.

Ústavný súd preskúmal uznesenie krajského súdu č. k. 14 Co/97/2011-30 z 28. októbra 2011 a zistil, že námietky sťažovateľky nie sú opodstatnené. V danom prípade krajský súd rozhodujúc o odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu č. k. 10 C/221/2010-21 z 21. februára 2011, ktorý návrh sťažovateľky na začatie konania odmietol, vyslovil svoj právny názor a riadne aj vysvetlil dôvody svojho rozhodnutia, prečo odmietol návrh na začatie konania.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia č. k. 14 Co/97/2011-30 z 28. októbra 2011 okrem iného uviedol:

«... Zo spisu odvolací súd zistil, že navrhovateľ sa návrhom z 18. 11. 2010 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd uložil odporcovi „povinnosť upustiť od protiprávneho konania a nespoplatňovať úseky ciest, bez využitia všetkých ich podúsekov v rovnakom smere jazdy na celom území SR a nahradiť doterajší mýtny systém na vyberanie mýta za nový, bezchybný a dokonalý“. Na výzvu súdu na odstránenie väd návrhu na začatie konania reagoval navrhovateľ podaním z 8. 2. 2011, doručeným súdu dňa 11. 2. 2011 (v uznesení je nesprávne uvedené doplnenie zo dňa 13. 12. 2010, doručené súdu dňa 16. 12. 2010), v ktorom žiadal, aby súd uložil odporcovi „povinnosť s okamžitou platnosťou prestať účtovať dopravcom mýtné poplatky na vymedzených úsekoch ciest, ktoré sú v rozpore s vyhláškou č. 27/2010 Z. z. Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácii SR z 1. 2. 2010 a povinnosť vrátiť dopravcom všetky neoprávnene účtované mýtné transakcie“, eventuálne, ak odporca nie je schopný uvedené podmienky splniť, aby mu bola uložená „povinnosť pozastaviť výber mýta na všetkých úsekoch v rámci Slovenskej republiky po dobu, kým nepreukáže, že je schopný ho prevádzkovať bezchybne a dokonale v súlade s cit. vyhláškou č. 27/2010 Z. z. Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácii SR z 1. 2. 2010.

Odvolací súd napriek stručnosti odôvodnenia napadnutého uznesenia dospel k záveru, že odvolacie námietky navrhovateľa, podľa ktorých sa súd prvého stupňa nevysporiadal s jeho tvrdeniami uvedenými v žalobe, neobstoja. Neobstoja z dôvodu, že k prejednaniu veci v jej merite ani nedošlo, keďže súd návrh odmietol pre neurčitosť, nejasnosť a zjavnú nevykonateľnosť žalobného petitu. Pritom všetky judikáty, ktoré navrhovateľ vo svojom odvolaní cituje, sa týkajú odôvodňovania rozhodnutí v merite veci (hodnotenie dôkazov, vysporiadanie sa s námietkami strán, hodnotenie skutkových zistení). Takéto očakávania navrhovateľa však nemôžu platiť tam, kde vec nebola vôbec meritórne prejednaná pre vady návrhu na začatie konania - nezrozumiteľnosť a nevykonateľnosť žalobného petitu, t. j. keď v ňom nie sú uvedené konkrétne úseky ciest, ktoré žiada nespoplatňovať a nie je jasné, konkrétne ktorému, dopravcovi a akú konkrétnu sumu by mal mať odporca povinnosť vrátiť. Navrhovateľ neurčitosť svojho žalobného petitu „zavříšil“ svojim eventúalnym petitom. Veľmi zjednodušene možno povedať, že navrhovateľ sa žalobou domáha, aby odporca účtoval mýto podľa predpisu, to čo na mýte vybral

neoprávnene, aby vrátil bližšie neurčitým dopravcom a ak mýto nevie riadne účtovať - vyberať, aby ho neúčtoval vôbec. Z takéhoto žalobného petitu je zjavné, že sa o takejto žalobe rozhodnúť nedá. Preto aj stručné odôvodnenie súdu prvého stupňa možno za týchto okolností akceptovať, nakoľko toto je dostatočne zrozumiteľné a odôvodnené a pre účastníka konania (navyše zastúpeného advokátom) nemôže byť napriek svojej stručnosti nezrozumiteľné. Preto postupom súdu prvého stupňa nemohlo ani dôjsť k odňatiu možnosti pre účastníkov konať pred súdom.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa odvolací súd stotožnil s postupom súdu prvého stupňa, nakoľko návrh navrhovateľa odmietol v súlade so zákonom, a keďže navrhovateľ vady svojho návrhu neodstránil ani dodatočne (vo svojom odvolaní), odvolací súd napadnuté uznesenie podľa §219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správne potvrdil...»

Po preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd konštatuje, že jeho odôvodnenie je dostatočné a zrozumiteľné. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu dostačujúco vysvetlil, prečo sa stotožnil s rozhodnutím okresného súdu o odmietnutí návrhu sťažovateľky na začatie konania pre nedostatky jej podania. Závery krajského súdu možno považovať z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné. Ústavný súd konštatuje, že odmietnutie návrhu na začatie konania z dôvodu, že sťažovateľka neodstránila ani napriek výzve súdu nedostatky návrhu na začatie konania, ktorý bol neurčitý, nezrozumiteľný a nevykonateľný, neporušuje základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

K námietke nevysporiadania sa so skutočnosťami uvádzanými sťažovateľkou v jej sťažnosti ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou uvádza, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. V konečnom dôsledku ústavný súd nie je opravným súdom skutkových omylov a právnych názorov všeobecného súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecného súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom v okolnostiach daného prípadu by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetná interpretácia týchto právnych predpisov krajským súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Ústavný súd s poukazom na to, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. marca 2012